

Participatieraad Woerden
 p/a Postbus 45
 3440 AA Woerden
info@participatieraadwoerden.nl

Aan het College van Burgemeester & Wethouders
 en de Gemeenteraad van Woerden
 Postbus 45
 3440 AA Woerden

Ons kenmerk
 PR2017/006

Plaats
 Woerden

Datum
 30 oktober 2017

Betreft: Evaluatie Sociaal Domein 2017

Geacht College, Geachte leden van de Gemeenteraad,

In de afgelopen maanden is er in uw opdracht een evaluatie uitgevoerd op de eerste jaren van het Sociaal Domein in de Gemeente Woerden.

De volgende onderzoeksvragen zijn daarbij gesteld:

1. Hoe gaat het nu eigenlijk in het Sociaal Domein in Woerden?
2. Wat is de efficiëntie van het Sociaal Domein? Lukt het om af te schalen van tweede- naar eerstelijns- naar voorliggende voorzieningen?
3. In welke mate sluiten wij aan op de leefwereld van onze inwoners?
4. Hoe effectief zijn de (onderlinge samenhang tussen) uitvoering(s)organisatie(s) en de beleidsmatige keuzes die daaraan ten grondslag liggen?

Ten aanzien van deze onderzoeksvragen missen we de vraag: Is de inwoner beter geworden van de decentralisatie van het Sociaal Domein? Wordt de inwoner effectiever geholpen ondanks de door de centrale overheid ingeboekte bezuinigingen?

Er is een goede start gemaakt met de beantwoording van de eerste vraag met De Staat van Woerden. Wij zijn blij met dit kwantitatieve overzicht van het gehele Sociaal Domein. We onderschrijven de conclusie dat De Staat van Woerden nog uitgebreid moet worden met een “dashboard” om, indien nodig, sneller en effectiever te kunnen bijsturen.

Tevens ondersteunen we de maatschappelijke opgaven die zijn geformuleerd als basis voor uw programmabegroting.

De tweede vraag naar de efficiency van het Sociaal Domein kon helaas niet goed worden beantwoord. In aanvulling daarop hebben wij de volgende kanttekeningen:

- Ten aanzien van het domein Participatiewet wordt niet ingegaan op de groeiende groep van inwoners met een achterstand op de arbeidsmarkt. Een belangrijke doelstelling van de wet is: Iedereen doet mee. Hierover wordt geen uitspraak gedaan in de evaluatie. De Participatieraad heeft op dit moment ernstige twijfels over de realisatie van deze doelstelling. Hier is dus geen sprake van afschaling naar voorliggende voorzieningen maar eerder van stagnatie in de uitvoering. Als oplossing zal wat ons betreft hier meer gekeken moeten worden naar en ruimte geboden worden aan initiatieven van particulieren en bedrijven in de Woerdense samenleving.
- Ten aanzien van WMO en Jeugd wordt vastgesteld dat er meer vrijwilligers worden ingezet door een gelijkblijvend aantal vrijwilligers. Dit is een zorgwekkende ontwikkeling. Vrijwilligers zijn geen professionals en kunnen om diverse redenen per direct hun inzet als vrijwilligers staken of verminderen. Hiermee komt de continuïteit in de uitvoering van het Sociaal Domein in gevaar. Het feit dat het aantal vrijwilligers niet toeneemt kan wijzen op een zekere verzadiging. Wij adviseren u in gesprek te gaan met het voorveld om nadere ondersteuning te bespreken.
- Over de essentiële rol van mantelzorgers wordt niets of nauwelijks iets gezegd. Er komen steeds meer aanwijzingen dat mantelzorgers onder een toenemende druk komen te staan. Gelukkig is er nu respijtzorg beschikbaar middels het tijdelijk verblijf in het zorgpension en ambulante zorg in noodsituaties. Bijvoorbeeld wanneer de mantelzorger onverwacht uitvalt door ziekte. Deze vormen van respijtzorg zijn echter niet geschikt voor situaties waarin de mantelzorger zorgt voor een dementerende. Het aantal mantelzorgers voor deze groep inwoners neemt toe.

Ten aanzien van de aansluiting met de leefwereld van de inwoners van Woerden constateren wij het volgende. Uit de “verhalen” van de inwoners blijkt dat de inzet van consultants en sociaal makelaars van WoerdenWijzer wordt gewaardeerd, hetgeen overigens door ons uitdrukkelijk wordt onderschreven.

De *eigen kracht*, waar vanuit wordt gegaan, blijkt duidelijk aanwezig bij de hulpvragers. Pas als het niet meer kan, dan roept men de hulp in van de gemeente. Knelpunt blijft de *eigen regie* van de burger. Zoals wij reeds in eerdere adviezen aan u vermeldde is eigen regie niet voor iedereen vanzelfsprekend, zeker niet bij een meer complexe vraag naar ondersteuning. Wij willen nogmaals benadrukken dat de gemeente in haar contacten met de inwoner zich eerst de vraag zou moeten stellen in welke mate de hulpvragende burger ook voldoende “eigen regie” kan opbrengen om de hulpvraag te concretiseren.

Ten aanzien van de effectiviteit van de uitvoeringsorganisatie wordt in de evaluatie vastgesteld dat de Gemeente terug naar de tekentafel moet. Er wordt vastgesteld dat met name de regie in de keten van Gemeente en Zorgverleners niet goed verloopt. Als Participatieraad herkennen wij deze constatering. Jongeren die bijvoorbeeld vanuit de crisisopvang terugkomen in het eigen gezin krijgen geen adequate begeleiding.

Een ander signaal betreft het feit dat er niet of nauwelijks communicatie plaats vindt tussen huisarts en gemeente.

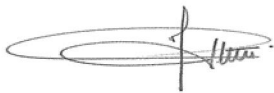
Ten slotte constateren we dat er te weinig aandacht is voor tijdige signalering van vereenzaming bij individuele inwoners. In dit verband vragen wij uw aandacht voor de functie: Sociaal Wijkteam. Deze functie ontbreekt structureel in de huidige aanpak van de gemeente. Een aantal elementen uit de aanpak van het Sociaal Wijkteam worden nu gemist in de huidige uitvoeringspraktijk. In de adviezen van het bureau Hiemstra & De Vries zien we een aantal oplossingsrichtingen gepresenteerd. Een doorontwikkeling van Woerdenwijzer naar een vorm waarin de sociale wijkteamfunctie wordt geïntegreerd acht de Participatieraad zeer wenselijk. Hierdoor zal de afstand tussen gemeente en burger worden verkleind. We begrijpen dat er wordt gewacht met de invoering van de nodige wijzigingen in de uitvoeringsorganisatie tot na de verkiezingen, maar betreuren dit zeer. Een uitkomst van een verkiezing leidt immers niet tot het opheffen van genoemde knelpunten.

Samengevat adviseren wij u:

- De ingezette route met De Staat van Woerden voort te zetten;
- Blijvend aandacht te geven aan de rol en positie van vrijwilligers en mantelzorgers;
- Een discussie ten principale met elkaar te voeren over de inwoners met een grote achterstand op de arbeidsmarkt (Iedereen doet mee);
- Extra aandacht voor de in de evaluatie genoemde knelpunten in wonen en zorg;
- De mogelijkheden voor "eigen regie" door de burger adequaat in te schatten;
- De gebrekkige ketenregie in de uitvoering ten spoedigste te verbeteren.

Gaarne zijn wij bereid ons advies toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Rob Kotvis
Voorzitter Participatieraad Woerden